

Hyvinvointipalveluiden talouskatsaus 2/2023

Hyvinvointilautakunta 14.09.2023 § 86

15/02.02.00.03/2023

Kunnanvaltuusto on 12.12.2022 §:ssä 236 hyväksynyt vuoden 2023 talousarvion ja samalla hyvinvointipalveluiden tulosalueelle määrärahat ja toimintatavoitteet. Hyvinvointipalveluiden käyttösuunnitelma ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023 on hyväksytty lautakunnassa 26.1.2023. Ensimmäisen talouskatsauksen yhteydessä hyvinvointipalveluiden palvelualueella tehtiin määrärahamuutoksia, jotka kunnanvaltuusto hyväksyi 29.5.2023 (§ 32) Hyvinvointilautakunta hyväksyi päivitetyn käyttösuunnitelman kokouksessaan 15.6.2023 § 55.

Hyvinvointilautakunta käsittelee toisessa talouskatsauksessa talousarvion seurantatiedot ja tavoitteiden toteuman. Kunnanhallituksen hyväksymien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaan talouskatsaukset valtuustolle tehdään kolmannesvuosittain. Toimielinten tulee esittää kunnanhallitukselle talouskatsauksissaan kuluvan toimintakauden talousarvion toteuma ja esitys mahdollisista tarkistuksista talousarvioon nähden. Valtuustoon nähden sitova tavoite on palvelualueen toimintakate.

Hyvinvointipalveluiden talousarviossa on jonkin verran epävarmuustekijöitä, mutta talousarviomuutoksia ei esitetä. Keväällä tehtyjen talouden tasapainottamisen toimenpiteiden vaikutus näkyy vasta syksyn kuluessa ja etenkin perusopetuksen kokonaisuus voidaan arvioida lokakuun palkkojen maksun jälkeen, jolloin myös lukuvuosittain muuttuvat palkan osat on maksettu. Koulukuljetusten lukuvuosittaista vaihtelua pystytään arvioimaan vasta elokuun laskujen saapumisen jälkeen. Koko palvelualueella sijaismenot ovat jatkuneet koko vuoden suurina ja etenkin varhaiskasvatuksessa henkilöstön saatavuudessa on ollut suuria haasteita.

Tulojen ja menojen kirjauksia puuttuu vielä ja kirjanpito elokuulta on kesken. Tarkennetut toimintakulujen, tulojen ja toimintakatteen tiedot päivitetään ennen kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston käsittelyä.

Toimintakatteen elokuun tilanne 2023

Tulosalue	TP (€) 2022	TA (€) 2023	TA M 2023	Tot (€) 8/2023	Tot (%) 8/2023
Hallinto	-315 523	-390 272	-383 184	-45 143	11,8
Perusopetus (vuosikate)	-14 795 716	-15 373 935	-15 477 409	-10 277 507	66,1
Varhaiskasvat us	-8 002 757	-8 541 327	-8 689 098	-5 884 742	67,7

Opinto- ja vapaa-aika	- 2 234 695	-2 385 595	-2 403 600	-1 557 541	64,80
Hyvinvointipalvelut yhteensä (vuosikate)	-25 349 249	-26 691 129	-26 953 290	-17 714 932	65,7

Hyvinvoinnin hallinto

Hyvinvoinnin hallinnon tulosalue etenee oman toiminnan osalta talousarvion mukaisesti, tulosalueelle kirjautuu myös hyvinvoinnin hankkeiden tulot ja menot. Hankeavustuksia on saatu vuonna 2023 hieman edellisvuotta enemmän. Hallinnon toimintakate elokuun loppuun mennessä on -45 143 €. Hallinnon tulosalueelle ei esitetä määrärahamuutoksia.

Valtuustoon nähden sitovana toiminnallisena tavoitteena on suunniteltu lapsivaikutusten arvioinnin koulutukset päättäjille ja virkamiehille. Tavoitteena oli 5 koulutusta ja 100 koulutettua henkilöä. Lapsivaikutusten arvioinnin toimintaohjeet saadaan tehtyä vuoden 2023 aikana, mutta koulutukset jatkuvat vielä seuraavalle vuodelle. Toiminnallinen tavoite

Lapsivaikutusten arvioinnin koulutukset päättäjille ja työntekijöille.

Koulutusten lukumäärä (tavoite 5 kpl),

koulutusten osallistujat (tavoite 100 hlö

esitetään muutettavaksi seuraavaan muotoon:

Lapsivaikutusten koulutukset aloitetaan henkilöstölle ja

luottamushenkilöille vuoden 2023 aikana ja jatketaan vuonna 2024.

Lukumäärällinen tavoite poistetaan.

Perusopetus

Perusopetuksen tulosalueen seurannassa käytetään vuosikatetta toimintakatteen sijasta, koska Honkalammen koulun valtionosuudet kirjataan valtionosuusriville. Vuosikate on -10 227 507 eli 66,1 %.

Käyttö on nyt talousarvion mukainen, mutta kaikkia elokuun kirjauksia kuten koulukuljetuskustannukset eivät vielä näy toteumassa. Myös perusopetuksen palkkojen toteuma on todellista pienempi. Palkkojen osalta on tehtävä kokonaistarkastelu lokakuussa, jolloin kaikki opettajien vuosittain vaihtuvat palkanosat on takautuvasti maksettu elokuusta lähtien.

Salokylän ja Mattisenlahden koulujen talousarvio näyttää toteutuvan suunnitellusti. Salokylälle tehty kalustehankinta ei vielä näy toteumassa.

Liperin koululla on menossa ensimmäinen kokonainen toimintavuosi uusissa tiloissa ja suuria ylityksiä ei ole, vaikka hankintoja on edelleen jouduttu tekemään. Liperin koululla on jonkin verran ylitystä henkilöstökuluissa. Elokuusta alkaen on palkattu opettaja valmistavaan opetukseen, johon valtion avustukset saada jälkikäteen. Ylämyllyn

alakoulun talousarvio näyttää toteutuvat suunnitellusti, mutta yläkoulun osalta on selvästi ylityspaineita lähinnä palkkakuluissa.

Honkalammen koulun toimintakulut ovat toteutuneet suunnitellusti. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet ovat edellisvuotta pienemmät, johtuen vaikeasti kehitysvammaisten ja pidennetyin oppivelvollisuuden oppilaiden pienemmästä määrästä. Psykososiaalista tukea tarvitsevien lasten määrä koululla on kasvanut, mutta näiden lasten valtionosuudet ovat selvästi pienemmät. Tästä syystä koululle ohjautuu aiempaa vähemmät valtionosuuksia ja kuntien maksuosuudet kasvavat. Myös yleinen kustannustason nousu ja suuret palkankorotukset näkyvät selvästi kotikuntien maksuosuudessa.

Muun perusopetuksen kustannuspaikalla ylityspaineita aiheuttaa kuljetuskustannusten indeksikorotus, jonka vaikutus nähdään syyskuun aikana. Myös lastensuojelulain mukaan sijoitettujen lasten koulukustannukset saattavat nostaa kustannuksia. Tässä vaiheessa ei voi arvioida niiden suuruutta, kunnat laskuttavat kotikuntia vuoden vaihteessa. Ajalta 1.1.–31.7.2023 olevassa laskussa on havaittavissa selkeä korotus sairaalakoulupäivän hinnassa vuoden takaiseen verrattuna. Vuonna 2022 päivähinta on ollut 195,70 euroa ja vuonna 2023 jo 325,55 euroa.

Perusopetuksen talousarvion toiminallisena tavoitteena oli tunnetaitojen ja positiivisen pedagogiikan koulutus tarjoaminen henkilöstölle. Maksuttomia tai edullisia täydennyskoulutuksia on ollut opetushenkilöstölle runsaasti tarjolla vuoden aikana. Talouden tasapainottamisen toimenpiteenä tunnetaitojen ja positiivisen pedagogiikan koulutuksia ei vuodelle 2023 lähdetty hankkimaan. Teema on kuitenkin tärkeä ja tilauskoulutuksen hankintaa arvioidaan uudelleen tulevana vuonna. Toiminnallinen tavoite esitetään kokonaan poistettavaksi. Perusopetuksen kustannuspaikalle ei esitetä määrärahamuutoksia.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tulosalueen toimintakate elokuun lopussa on 67,7 % eli - 5 884 742 €. Toimintatuotot ovat toteutuneet lähes suunnitellusti, elokuun hoitomaksut eivät vielä näy raportilla. Varhaiskasvatusmaksulain muutos näkyy maksutuottojen pienenemisenä.

Toimintakulujen ylitystä tulee henkilöstökustannuksissa. Ensimmäisessä talouskatsauksessa haettiin lisämäärärahaa, mutta ylityspainetta on edelleen. Tilannetta seurataan alkusyksyn ajan ja kokonaistarkastelu tehdään uudelleen lokakuussa. Tulosalueella tehtyjen talouden tasapainottamisen toimenpiteiden vaikutus näkyy syksyn kuluessa, joten tulosalueelle ei esitetä määrärahamuutoksia.

Opinto- ja vapaa-aika

Opinto- ja vapaa-ajan tulosalueen toimintakate elokuun lopussa on 64,8 % eli -1 557 541 €. Talous ja toiminta etenee lähes talousarvion mukaisesti. Määrärahamuutoksia ei esitetä.

Henkilöstösuunnitelmaan ei esitetä muutoksia.

Valmistelija	Hyvinvointijohtaja
Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Lappalainen Riitta
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä hyvinvointipalveluiden toisen talouskatsauksen ja sen sisältämät toiminnallisten tavoitteiden muutokset sekä esittää sen kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.
Ote	Kunnanhallitus
Toimeenpano	Hyvinvointipalvelut
Lisätietoja	Hyvinvointijohtaja p. 040 834 7185